

Spalio 7 d. 17.15 val. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos konferencijų salėje vyks „Vakaras, skirtas teatrologui, vertėjui, režisieriui, dramaturgui, poetui Giedrimundui Gabrėnui (1952–1995) paminėti“. Dalyvaus menotyrininkas, žurnalo „Krantai“ redaktorius dr. Helmutas Šabasevičius, režisierius Saulius Varnas, aktoriai Asta Preidytė, Enrikas Kačinskas. Bus pristatyta paroda „Witkacy. Fotografijos iš Stefano Okołowicziaus rinkinio“. Renginyje iš projekto „Maža žemėlapyje, didi pasaulyje 2“.

Apie G. Gabrėną, buvusį Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekos direktorių, Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro literatūros skyriaus vedėją, meno kultūros žurnalo „Krantai“ teatro skyriaus redaktorių, kalbės jo bendradarbiai ir bendražygiai. Eruditas, teatro ir literatūros žinovas savo talentą bei veiklą paskyrė kultūrai puoselėti. Glaudus bendradarbiavimas, draugystė siejo Giedrimundą su režisieriumi Sauliumi Varnu. Aktoriai Asta Preidytė, Enrikas Kačinskas vaidino G. Gabrėno režisuotuose ar kitų režisierių pagal jo išverstas pjeses pastatytuose spektakliuose, sukurdami įsimintinus vaidmenis.

„G. Gabrėnas pirmasis Lietuvos kultūrai pristatė unikalią XX a. I pusės Europos teatro asmenybę – dailininką, dramaturgą, filosofą Stanisławą Ignacy Witkiewiczų-Witkacy (1885–1939). Pernai leidyklos „Aukso žuvys“ išleistoje knygoje „Plėšrūniškas protas“ tarp kitų tekstų publikuojami ir G. Gabrėno vertimai“, – sako dr. Helmutas Šabasevičius, kuris yra vienas parodos „Witkacy. Fotografijos iš Stefano Okołowicziaus rinkinio“ kuratorių.

Praėjo 25 metai nuo Giedrimundo mirties. Liko didžiulis kūrybinis palikimas, iki šiol Juozo Miltinio dramos teatre vaidinamas jo pastatytas spektaklis Neilo Simono „Paskutinis iš aistros kamuojamų meilužių“, kolegų, bičiulių atmintyje daug gyvų prisiminimų, kuriais jie dalinsis vakaro metu.

Iš prisiminimų

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka yra išleidusi leidinį „Giedrimundas Gabrėnas 1952–1995. BIBLIOGRAFIJA“, kuriame spausdinama ne tik bibliografija, bet ir jo poezija, straipsniai – jo paties ir kitų autorių apie jį.

„Giedrius Gabrėnas buvo Lietuvos teatro pasaulio fenomenas, vienas iš tų, kurie savimi ir aplink save kūrė teatrą. Jis nuolat spinduliavo minčių energija, jo apmąstymai siekė didžiausias gelmes. Mokėjęs keletą kalbų, jis dar nuo Miltinio laikų (beje, Giedrius buvo vienas iš nedaugelio ištikimų Maestro draugų) dirbo Panevėžio dramos teatro režisieriaus padėjėju literatūrai. Jis buvo labai apsiskaitęs, gerai žinojo ir klasikinę, ir šiuolaikinę

dramaturgiją. Režisieriumi Giedrius tapo pačiu natūraliausiu būdu“, – taip apie G. Gabrėną rašė teatrologė Daiva Šabasevičienė.

„Giedrius – persišviečiantis, neužkliūvantis, perregimas – praeina ir viskas. Kitą pamatai, užsiunti ant jo ar kaip kitaip, o Giedrius kaip ne šio svieto žmogus. Jis skaitydavo pjeses, parinkdavo jas režisieriams, rašydavo straipsnius, o su aplinkiniais minimaliausiai bendraudavo. Taip pasinėręs buvo į savo pamėgtą užsiėmimą – knygas, vertimus...“, – aktorius Enrikas Kačinskas dalijosi prisiminimais po bendro darbo spektaklyje B. M. Kolteso „Sugrįžimas į dykumą“, kurio premjeros žiūrovai neišvydo dėl netikėtos Giedrimundo mirties.

Tame pačiame spektaklyje vaidinusi aktorė Dalia Melėnaitė sakė: „Mudu su Giedriumi labai mėgom vienas kitą, buvom pažįstami iš „gilios jaunystės“, kai aš dar buvau jauna, perspektyvi artistė, o jis – drovus, smalsus jaunuolis, pasiprašęs Miltinį leisti lankyti studiją. Giedrius matė beveik visus mano darbus ir kai kurias repeticijas. Giedrius buvo toks didelis (ūgiu), labai protingas žydraakis blondinas, labai drovus, labai mandagus, labai lengvai pažeidžiamas Vaikas“.

Iš biografijos

Giedrimundas Gabrėnas gimė 1952 metų balandžio 18 dieną Pasvalyje.

1981 metais baigė teatrologiją Leningrado teatro ir kino meno institute. Nuo 1980 metų dirbo Šiaulių dramos teatro, nuo 1985 – Panevėžio dramos teatro literatūrinės dalies vedėju, 1992–1993 metais buvo Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos direktorius, vėliau ėmėsi režisūros.

Pavarde ir slapyvardžiais Petras Čėpla, Petras Vinciūnas pasirašytas spektaklių recenzijas ir straipsnius apie teatrą spausdino įvairiuose leidiniuose, kaip eseistas, poetas, vertėjas daugiausia bendradarbiavo žurnale „Krantai“, kurio vienu iš įkūrėjų ir buvo, „Naujojoje Romuvoje“, „Regnum“, „Nemune“, „Santaroje“ ir kt. Parašė pjesę „Aš nesulaukiau šauksmo iš ateities...“. Panevėžio dramos teatre pastatė Haroldo Pinterio „Sargą“ (1993), Neilo Simono „Paskutinįjį iš aistros kamuojamų meilužių“ (1994), buvo pradėjęs režisuoti Bernard'o Marie Kolteso „Sugrįžimą į dykumą“. Parengė Juozo Miltinio repeticijų publikacijų. Iš prancūzų, anglų, ispanų, lenkų k. išvertė Michelio de Ghelderode'o vienaveiksmį „Eskorialas“, Paulio Claudelio dramą „Kristupo Kolumbo knyga“, Stanisławo Ignacy Witkiewicziaus „Skečą“, Charles'io Baudelaire'o, Jorgės Luiso Borgeso, T.S. Elioto, Stéphane'o Mallarmé, Ezros Poundo, Paulio Valéry ir kt. autorių eilėraščių, esė, straipsnių, pokalbių.

Mirė G. Gabrėnas 1995 metų rugsėjo 24 dieną Panevėžyje.

Apie parodą „Witkacy. Fotografijos iš Stefano Okołowicziaus rinkinio“

Lenkijos menininkas, dramaturgas, filosofas Stanisławas Ignacy Witkiewiczus-Witkacy (1885–1939) vadinamas absurdo teatro pradininku; jis parašė arti keturiasdešimt dramų (tarp jų – „Mažame dvarelyje“, „Dvigalvio veršiuko metafizika“, „Beprotis ir vienuolė“, „Belzebubo sonata“, „Batsiuviai“), kurias statė ir stato žinomi Lenkijos ir kitų šalių režisieriai – tarp jų ir Tadeusz Kantoras, ir Krystian Lupa. Witkacy kūriniai išversti į daugelį pasaulio kalbų; 1993-aisiais nedidelį jo „Skečą“ į lietuvių kalbą išvertė Giedrimundas Gabrėnas (vertimas skelbtas žurnale „Krantai“), jo išverstą dramą „Mažame dvarelyje“ 1993-aisiais Panevėžio dramos teatre pastatė režisierius Saulius Varnas.

Parodoje – devyniolika skaitmeninių atspaudų iš originalių negatyvų, priklausančių Stefano Okołowicziaus kolekcijai. Didesnė negatyvų dalis daryta paties Witkacy. Atspauduose – įdomios ir reikšmingos XX a. I pusės meninio gyvenimo asmenybės: menininko tėvas Stanisławas Witkiewiczus (1851–1915), rašytojas Bruno Schulzas (1892–1942), pianistas Arthuras Rubinsteinas (1887–1982), artimas Witkacy bičiulis, vienas garsiausių Lenkijos antropologų Bronisławas Malinowskis (1884–1942). Taip pat eksponuojami Józefo Głogowskio, Władysława Jano Grabskio, Tadeuszo Langierio daryti menininko portretai ir paties Witkacy autoportretai.

Parodos kuratoriai – Gabriella Cardazzo (Artspace), Giuliana Carbi (Trieste Contemporanea), Helmutas Šabasevičius (Vilniaus dailės akademija).

Bibliotekos projektą „Maža žemėlapyje, didi pasaulyje 2“ finansuoja Lietuvos kultūros taryba ir Panevėžio miesto savivaldybė.

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos inf.

Algimanto Aleksandravičiaus fotografija

